

Vášeň pro krásu lékárníka Mojmíra Helceleta

Brněnský lékárník Mojmír Helcelet (*16. února 1879, Vyškov – †17. dubna 1959, Brno) patřil k velmi výrazným a významným osobnostem v oblasti filantropie, sběratelství a mecenášství. V jeho sbírkách uměleckých předmětů se objevily kolekce obrazů, rytin, knih, soch či exlibris (např. exlibris-knižních značek se odhaduje na 20 až 40 tisíc kusů). Tento milovník umění se narodil ve Vyškově, a přestože v rodině mělo tradici univerzitní vzdělání, vyučil se nejprve hodinářem. Jeho dědeček Jan Helcelet (1812–1876), lékař a vysokoškolský profesor, se angažoval v obrozeneckém hnutí (blízký přítel spisovatelky Boženy Němcové a básníka a novináře Františka Matouše Klácela), byl zvolen poslancem Zemského sněmu v Brně a rovněž vyslán do Říšské rady ve Vídni. Jeho otec Ctibor Helcelet (1844 až 1904), vyškovský advokát a spoluzakladatel Sokolské

župní moravské jednoty, vlastnil sbírku mincí, napoleo-nik a velkou knihovnu s více než 6000 knižními tituly.

Mojmír Helcelet po vyučení nastoupil na gymnaziální studia v Kroměříži, po jejichž absolutoriu začal studovat farmacii ve Štýrském Hradci (Rakousko). Po ukončení studia nastoupil vojenskou jednorocní dobrovolnickou službu v posádkové lékárně v Černovicích (oblast Bukovina, Ukrajina). Od roku 1902 působil v lékárně v Tovačově, kde se seznámil se svou budoucí ženou Arnoštou-Ernestinou, dcerou tovačovského lékárníka Arnošta Schwaba. S ní se pak přestěhoval do Brna a v roce 1907 se jim narodila jediná dcera Eva (obr. 1).

Celý život vykonával lékárnickou profesi, v Brně od roku 1907 působil nejprve jako praktikant v lékárně U Červeného raka (dnes Masarykova ulice), poté získal místo v zemské lékárně při nemocnici u sv. Anny v Pe-

Obr. 1. Knižní značka Mojmíra Helceleta s dcerou Evou (Miroslav Fridrich, klišé, 1942, Památník písemnictví na Moravě)

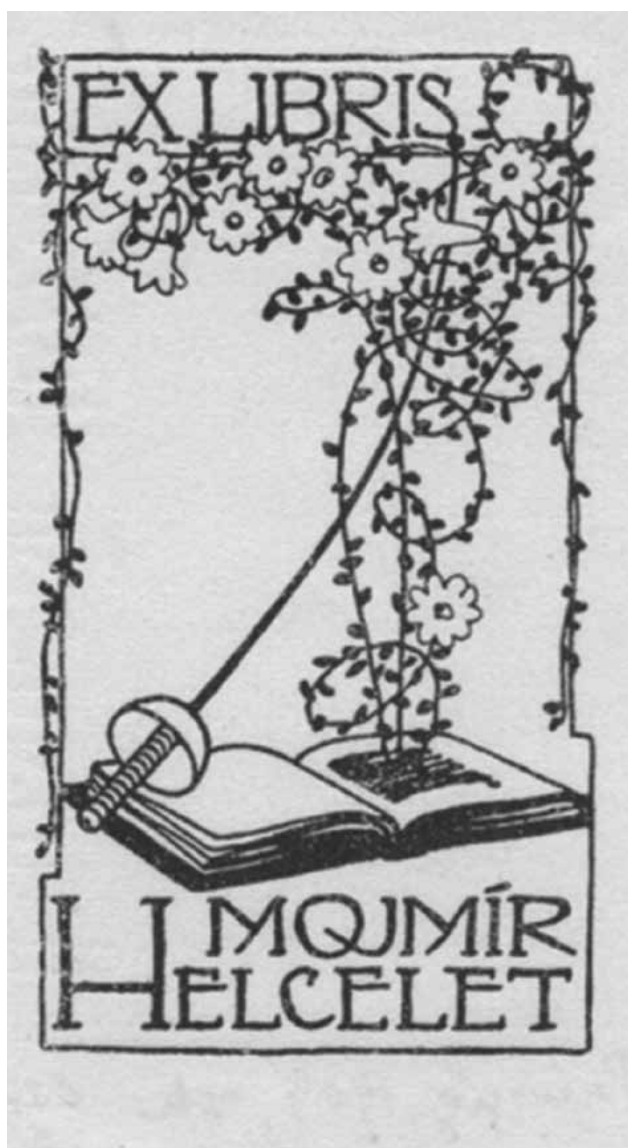
kařské ulici. Vedle toho měl však i jiné zájmy. Aktivně se věnoval sportu, jako člen Sokola Brno I se stal mistrem Rakouska-Uherska v šermu šavlí (obr. 2), dále provozoval krasobruslení a cyklistiku. Stal se redaktorem časopisu *Bibliofil* a byl činný v Odboru přátel umění při Skupině výtvarných umělců v Brně. Ovšem nejvíce sběratelství a knihomilství v něm vzbuzovalo celoživotní vášně. Sám uvádí: „Můj zájem o knihu vůbec a o krásnou knihu zvláště byl probuzen poměrně záhy. Již jako hoch měl jsem hojně příležitosti v knihovně svého otce stýkati se s knihami jak obsahově dobrými, tak i na tehdejší dobu krásnými. Na střední škole se můj obzor rozšířil o zájem

na literatuře tehdy nejnovější, a to hlavně o knihy autorů Nového kultu a Moderní revue.“ (Brno sběratelské, 1932).

Jeho vášně pro sběratelství a zejména pro bibliofilie a knižní značky (obr. 3) je představena na výstavě *Vášně pro krásu – Mojmír Helcelet a svět exlibris*, která začala 11. května 2022 v malé galerii Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě. Výstava bude přístupná do 9. října 2022, a to s možností komentovaných prohlídek. Zároveň k ní byl vydán také výstavní katalog.

Miroslava Šudomová

Muzeum Brněnska – Památník písemnictví na Moravě,
Rajhrad

Obr. 2. Knižní značka Mojžíra Helceleta (Vojtěch Preissig, klišé 1909, Památník písemnictví na Moravě)

Obr. 3. Knižní značka Mojžíra Helceleta – farmaceutické exlibris (Jiří Vlášil, autotypie, 1944, Památník písemnictví na Moravě)